

1. Referentie

Referentie	Patesson, R., Steinberg, P., Joris, L., Servais, L., De Smet, S., Delmarcelle, C. & Hoffmann, E. (2003), <i>Jongeren en welzijn enquête. Eerste resultaten roken</i> . Onuitgegeven onderzoeksrapport, ULB, Institut de Sociologie, Centre de psychosociologie de l'opinion.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Het rapport geeft de resultaten van een enquête onder een willekeurig getrokken steekproef bij jongeren van 10 tot 15 jaar die behoren tot de Belgische bevolking. "Het doel van de enquête is een studie naar verslavingen onder jongeren van 10 tot 18 jaar". Meer bepaald naar het rookgedrag, tekens van verslaving van deze jongeren en de invloed van ouders en de school op dit gedrag.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Gezondheid.
Trefwoord(en)	Creatic, gezondheid, jongerenenquête, Rodin Stichting, roken, verslaving

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	De Rodin Stichting
Onderzoeker(s)	Patesson, R., Steinberg, P., Servais, L., De Smet, S., Delmarcelle, C. & Hoffmann, E. Centre de psychosociologie de l'opinion (CPSO) ULB CP 850 2, rue des Canoniers 1400 Nivelles Tel: 02/ 650 91 31 of 0475/ 80 39 56 Fax: 02/ 650 91 30 rpatess@ulb.ac.be of psteinbe@ulb.ac.be www.ulb.ac.be/soco/creatic

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is de prevalentie roken/prevalentie van tabak? Op welke leeftijd wordt voor het eerst gerookt? Wat is de prevalentie volgens de gezinsstructuur? Effect van de ouders die roken/het effect van ouders roken? Wat is de verhouding tussen het niveau van tabaksgebruik van de jongeren en dat van de ouders? Relaties tussen het niveau van roken van de jongere en dat van de ouders Als je al gerookt hebt (of een hele sigaret), wie heeft ze je voor het eerst aangeboden/indien je reeds hebt gerookt (of een volledige sigaret hebt gerookt) wie heeft je dat dan de eerste keer voorgesteld? Wat zijn de attitudes van de ouders/houdingen van de ouders? De vader en roken/ de vader en tabak De moeder en roken/ de moeder en tabak Tekens van verslaving/indicaties van verslaving Wat zijn de redenen of belangen waarom de jongere rookt/redenen of interesses waarom een
-----------------	--

	jongere rookt? Hoe aan sigaretten komen/op welke manier kom je aan je sigaretten? Wat is de rol van de school? Wat zijn de opinies van de jongeren over roken/meningen van jongeren over tabak?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeksmethode	Kwalitatief en kwantitatief onderzoek Face-to-face enquête met vragen met vrije en vaste antwoordmogelijkheden. De enquêteur las ze luidop en noteerde de antwoorden zonder dat het kind het kon zien. CDI vragenlijst die op het einde aan de jongeren werd overhandigd en ingevuld teruggegeven werd aan de enquêteur.
Onderzochte groep	2009 jongeren van 10 tot 18 jaar willekeurig geselecteerd onder de Belgische bevolking.
Bereik	Nationaal (België)

7. Resultaten

Leeftijd	Meer dan de helft van de bevroegden heeft de eerste sigaret reeds op de leeftijd van 13 jaar gerookt en de meerderheid op de leeftijd van 14 jaar.
Gezinsstructuur	De prevalentie is tweemaal zo groot bij jongeren die in een éénoudergezin leven dan bij jongeren die bij beide ouders leven. Als de jongeren in een éénoudergezin met enkel de vader leeft is de prevalentie vier maal groter.
Roken ouders	In alle gevallen binnen de familiale structuur is het zo dat als de moeder rookt, de prevalentie verdubbelt.
Niveau roken ouders	Een veel sterkere invloed op de prevalentie wanneer de moeder rookt Een zeer sterke invloed (verdriedubbeling) op de prevalentie wanneer de ouders (vader en/of moeder) grote rokers zijn. Een sterke invloed wanneer ze matige rokers zijn (+/- verdubbeling) Een zwakke invloed wanneer de ouders 'kleine rokers' zijn.
1 ^{ste} sigaret	In de meerderheid van de gevallen werd jongere meegezogen door een vriend. In een minderheid van de gevallen handelde hij op eigen initiatief.
Attitudes ouders	Een meerderheid van de ouders zijn tolerant (kijken of de ouders zelf rokers zijn), maar tolereren minder dat de jongere thuis rookt. De houding van de ouders evolueert volgens de leeftijd van de jongere. Het thuis roken wordt echter geweigerd door een meerderheid van de ouders, zelfs wanneer de jongere reeds 18 is.
Verslavingsindicatoren	Een cross-over analyse van deze verschillende variabelen toont aan dat ongeveer een derde van de jonge rokers duidelijke en ernstige aanwijzingen van verslaving vertoont. De meerderheid van de bevroegden heeft reeds willen stoppen met roken. Dit toont een zeker besef, maar tevens ook een zekere afhankelijkheid. Diezelfde jongeren zeggen gefaald te hebben in hun stoppoging, hetgeen bijdraagt tot de idee dat deze rokers duidelijk aanwijsbare tekenen van afhankelijkheid vertonen. De tendens van willen stoppen met roken is rechtevenredig met hoelang men al rookt. Het mechanisme 'stoppen/herbeginnen' lijkt zich reeds zeer vroeg te installeren bij jonge rokers. De redenen die zouden doen stoppen met roken, zijn (in dalende volgorde): de stijgende prijs van sigaretten de persoon van wie men houdt, die vraagt om te stoppen de ziekte of het overlijden van een naaste het beschermen van zijn gezondheid Diegenen die nooit geprobeerd hebben om te stoppen met roken, zijn het meest gevoelig voor de stijgende prijs van de sigaretten en het overlijden van een naaste
Rol school	In de meer permissieve (tov roken) scholen ligt het percentage rokers significant hoger dan in scholen die een strikter standpunt innemen. Het goede voorbeeld door leerkrachten is van significant belang (zonder twijfel gerelateerd aan het feit of de school roken al dan niet toelaat). Een groter deel niet-rokers dan rokers vinden dat hun school het roken zou moeten verbieden. Dit is echter niet het geval bij de rokers. Een meerderheid van de niet-rokers wensen niet dat men op school een plaats voor rokers voorziet. Maar de rokers wensen dit wel.
Opinies	Significante verschillen tussen rokers en niet-rokers:

	Rokers ruiken slecht: de rokers zijn het ermee eens. Verbod op verkoop van minder dan 18-jarigen: meerderheid niet-rokers is akkoord. Jongeren roken om zich volwassen te voelen: meerderheid van de niet-rokers is ermee eens, slechts minderheid van de rokers is het ermee eens. Maar: de meerderheid van de jongeren ziet geen verslaving in tabak, hoewel ze bijna allen de gevaren voor de gezondheid zien. Maar de meerderheid herkent niet de dodelijke verwoesting van tabak. De jongsten denken het meest dat tabak een afhankelijkheid met zich meebrengt. De risico's voor de gezondheid zijn het best gekend bij een groot deel van de 16- 18 jarige jongeren. Verbod op verkoop aan minder dan 18-jarigen: de overgrote meerderheid van de jongsten gaat akkoord, maar deze meningen worden maar door de helft van de 16 tot 18 jarigen gedeeld. De 14-jarigen of jonger zijn het meest eens met de volgende uitspraak: "jongeren roken om zich volwassen te voelen".
--	---

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Het rapport geeft de resultaten van een enquête onder een willekeurig getrokken steekproef bij jongeren van 10 tot 15 jaar die behoren tot de Belgische bevolking. "het doel van de enquête is een studie naar verslavingen onder jongeren van 10 tot 18 jaar". Meer bepaald naar het rookgedrag, tekens van verslaving, van deze jongeren en de invloed van ouders en de school op dit gedrag.

Het blijkt dat tegen de leeftijd van 14jaar $\frac{3}{4}$ van de jongeren hun eerste sigaret hebben gerookt. In $\frac{2}{3}$ van de gevallen wordt men meegezogen door een vriend. Het rookgedrag wordt beïnvloed door de familiale structuur, de mate waarin ouders roken en de houding van de school ten aanzien van roken. Een meerderheid van de ouders zijn tolerant, maar tolereren minder dat de jongere thuis rookt. De houding van de ouders evolueert volgens de leeftijd van de jongere. Het thuis roken wordt geweigerd door een meerderheid van de ouders, zelfs wanneer de jongere reeds 18 is. 35% van de jongeren die roken vertonen duidelijke en ernstige aanwijzingen van verslaving. De meerderheid van de rokers heeft reeds willen stoppen met roken. Tenslotte blijkt dat de houdingen ten aanzien van roken verschillen per leeftijd en van of men al dan niet rookt.